

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма: Бакалавр

Спеціальність: 201 Агрономія

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від “29” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія української культури
Викладач (-і)	Новосад Марія Гнатівна
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	maria.novosad@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Історія української культури – дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури концентрує у собі такі взаємопов’язані речі, як національна мова, традиції та історична пам’ять. Глибоке вивчення й осмислення своєрідності, самобутності розвитку української культури, об’єктивне бачення сучасних концепцій та різного роду наукових тлумачень щодо історико-культурних подій від ранніх часів до нині сприятимуть формуванню у студентів наукового світогляду, підвищенню загально - культурного рівня, вихованню у них високих морально-етичних якостей, розширенню загальнотеоретичних та специфічних знань на основі опанування національними та загальнолюдськими цінностями в галузі культури і мистецтва.</p> <p>Своєрідність культури та процесів її функціонування розкривається в її здатності бути особливою формою людського буття, а не слугувати тільки предметом споглядання та пізнання або бути благом чи сукупністю благ, здатних забезпечити комплекс культурних запитів та потреб людини і суспільства.</p> <p>Вводячи студента у світ української культури з її основними науковими проблемами і дискурсами, автор намагається представити головні історичні віхи, викладає процес становлення усіх напрямів розвитку культури, простежити процес формування національнокультурних цінностей, поширення нових стилів мистецтва, констатовано зв’язок часів через збереження і розвиток культурних традицій у контексті сучасного культурологічного підходу до культури України як комплексної системи. Автор прагне розглядати історію української культури крізь призму трьох основних проблем: творення певного типу суспільства – умовно кажучи, певної цивілізації; системи спільних цінностей – матеріальних, духовних; та розвитку менталітету історичної людини тобто ідеології. Увагу приділено також з’ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності культури, її структури, взаємозв’язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, що і зробило можливим українське культурне відродження і появу незалежної української держави у ХХ ст.</p>	
Мета та цілі навчальної дисципліни	

Метою викладання дисципліни «Історія української культури» є засвоєння теоретичних знань та фактологічного матеріалу, що сприятиме формуванню у студентів комплексу знань, вмінь та навичок з української культури в її історичному становленні і підвищить поглиблене вивчення системи життєвих сенсів народу України, втілених у матеріальних і духовних цінностях певних історичних періодів багатогранність і багатство здобутків української культури в контексті світової культури.

Завданнями дисципліни є: формування глибоко аналізувати різноманітні події, процеси і явища зі сфери культурного життя; забезпечити понятійним та термінологічним апаратом про закономірності культурного розвитку українського суспільства в різні історичні періоди; визначати місце і роль виданих діячів культурного життя України на певному історичному етапі; розвивати вміння студентів давати культурно-мистецьке оцінку духовним цінностям; виховати повагу до української культурної спадщини, звичаїв та традицій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*; епістемологію культури, яка базується на методологічних підходах, принципах пізнання, систематизації та аналізу світових культурних процесів; основні концептуальні парадигми культурології (Л.Уайт, Д.Віко, І.Гердер, Г.Гегель, О.Шпенглер, Е.Тейлор); розвиток української культурологічної думки (Т. Шевченко, І. Котляревський, І. Франко, Л. Українка, Я. Ярема, М. Шлемкевич, О.Забушко, М. Попович, В. Скуратівський), які зараховують українську традицію до світового загальнокультурного простору.

• У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія української культури» студент повинен *вміти*: володіти основними культурологічними смислами, які утворюють співвіднесення людини із соціальним і природним оточенням у межах тієї чи іншої національної або історичної системи культурних координат; володіти розвинутою культурою мислення, вміти чітко і логічно висловлювати власні думки в усній і письмовій формах; бути здатним осмислювати набутий досвід з позицій останніх досягнень у галузі культури і мистецтва; оцінювати досягнення культури на основі знання історичного контексту їх створення; вести діалог як спосіб виявлення свого розуміння культурних здобутків різних регіонів, народів і націй та визначити лінію власної поведінки в умовах розмаїття культур.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно так письмово.

ЗК 6. Здатність та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання

ПРН1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції.

ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН3. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формування національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості. Схильності до етичних цінностей, знання економіки і права.

ПРН5. Проводити літературний пошук українською та іноземною мовами та аналізувати отриману інформацію.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16 год.
Семінарські заняття	14 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
Перший	201 Агрономія	Перший	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Сучасні підходи до вивчення історії української культури.	2	-	4
Тема 2. Культурні процеси на території України в давні часи.	2	2	6
Тема 3. Культура княжої доби.	2	2	6
Тема 4. Українська культура XIV – XVII ст. в європейському культурному просторі.	2	2	10
Тема 5. Українська культура доби бароко (XVII-XVIII ст. Просвітництво)	2	2	10
Тема 6. Самоутвердження української культури XIX ст.	2	2	10
Тема 7. Українська культура XX – поч. XXI ст.	2	2	10
Тема 8. Новітня українська культура в сучасних реаліях.	2	2	4
ЗАГ.:	16	14	60

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	50
Тести	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські заняття			10			10			10			10			10			50
Тести														50				50
Всього на тиждень			10			10			10			10		50	10			100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання університету
<p>1. Новосад М.Г. Методичні рекомендації з курсу «Українська і зарубіжна культура». - Івано-Франківськ, 2009, - 56 с.</p> <p>2. Новосад М.Г. Історія української культури: навчально-методичні рекомендації. – Івано-Франківськ, 2012, – 67 с.</p> <p>3. Новосад М.Г. Історія української культури: навчально-методичні рекомендації. – Івано-Франківськ, 2023, – 105 с.</p> <p>4. Новосад М.Г. Лекції з історії української культури. - Івано-Франківськ, 2013, - 140 с.</p> <p>5. Новосад М.Г. Культурологія: конспект лекцій. - Івано-Франківськ, 2009, - 120с.</p> <p>6. Новосад М.Г. Культурологія: Навчально-методичні рекомендації – Івано-Франківськ, 2023,- 56 с.</p> <p>7. Новосад М.Г. Культурологія: Лекції для дистанційного навчання. Івано-Франківськ, 2014,- 144 с.</p>	

8. Культурологія : Навч посіб. / Упоряд. С. Абрамович та ін. — К., 2007.
9. Культурологія : Навч. посіб./ Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. – К., 2005.
10. Культурологія : українська і зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн. О.М. Семашко.- К.,: Знання , 2004, - 567с.
11. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред.. В. І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993.
12. Культура українського народу: Навч. посіб. / В.М. Русанівський, Г.Д. Вервес, М.В. Гончаренко. – К., 1994.
13. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під. ред. Л.І. Кормича, В. В.Багацького. – Х., 2003.
114. Марченко М . І. Історія української культури. З найдавніших часів до середини ХVІІ ст. – К., 1961.
15. Меднікова Г. Українська і зарубіжна культура ХХ століття: Навч. пос. – К., 2002.
16. Шейко В . М., Тишевська Л . Г. Історія української культури: Навч. посіб. – К., 2006.
17. Шевнюк О. Культурологія. — К.: Знання, 2007.- 353с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства вул. Т. Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, Факультет психології, каб. 503, телефон: +380342596015; сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ ; електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Новосад Марія Гнатівна
Контактна інформація викладача	maria.novosad@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді з відповідної теми

	або подати запит на додаткову спробу для складання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	На період дії військового стану допустиме відхилення від дедлайнів в розумних межах
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідною поведінкою вважається будь-який вид паління в приміщеннях університету, поява в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння, публічна лайка, вияви ксенофобії, расизму, інші різновиди нетерпимості.
Додаткові бали	При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – ідентифікація техніки чи механізму меморіалізації за кінематографічним епізодом. Презентація.
Неформальна освіта	Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (посилання на рекомендовану літературу та інтернет джерела), допускається відхилення від змісту лекційного курсу

Викладач

М.Г. Новосад